# Need an amazing tutor?

www.teachme2.com/matric

Collected and collated by

teachme2

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

# SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
# NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

## AFRIKAANS HUISTAAL V2

## 2019

**PUNTE: 80**

**TYD: 2½ uur**

**Hierdie vraestel bestaan uit 27 bladsye.**

*Kopiereg voorbehou*

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



**INSTRUKSIES EN INLIGTING**

1. Lees die volgende instruksies noukeurig deur voordat jy die vraestel beantwoord.

2. Moenie probeer om die hele vraestel deur te lees nie. Raadpleeg die inhoudsopgawe op bladsy 4 en merk die vraagnommers van die letterkundetekste wat jy bestudeer het. Lees daarna die vrae oor die tekste wat jy gedoen het en kies die soort vraag wat jy wil beantwoord.

3. Die vraestel bestaan uit DRIE afdelings:

   AFDELING A: Gedigte (30)
   AFDELING B: Roman (25)
   AFDELING C: Drama (25)

4. Beantwoord VYF vrae in totaal: DRIE in AFDELING A, EEN in AFDELING B en EEN in AFDELING C.

   AFDELING A: GEDIGTE
   Gesiene gedigte – Beantwoord TWEE vrae.
   Ongesiene gedig – Beantwoord die VERPLIGTE vraag.

   AFDELING B: ROMAN
   Beantwoord EEN vraag.

   AFDELING C: DRAMA
   Beantwoord EEN vraag.

5. KEUSE VAN VRAE BY AFDELING B (ROMAN) EN AFDELING C (DRAMA)

   - Beantwoord SLEGS die vrae oor die roman en drama wat jy bestudeer het.
   - Beantwoord EEN OPSTELVRAAG en EEN KONTEKSTUELE VRAAG. As jy die opstelvraag in AFDELING B beantwoord, moet jy die kontekstuele vraag in AFDELING C beantwoord. As jy die kontekstuele vraag in AFDELING B beantwoord, moet jy die opstelvraag in AFDELING C beantwoord. Gebruik die kontrolelys om jou te help.

6. LENGTE VAN ANTWOORDE

   - Die lengte van die opstel vir die gedig is 250 tot 300 woorde.
   - Die lengte van die opstel vir die roman en drama is 400 tot 450 woorde elk.
   - Die lengte van die antwoorde van die kontekstuele vrae word deur die puntetoekenning van elke vraag bepaal. Beantwoord jou vrae bondig en relevant.

7. Volg die opdragte aan die begin van elke afdeling noukeurig.

8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



9. Beantwoord ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.

10. Voorgestelde tydsindeling:

    AFDELING A: ongeveer 40 minute
    AFDELING B: ongeveer 55 minute
    AFDELING C: ongeveer 55 minute

11. Skryf netjies en leesbaar.

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



## INHOUDSOPGAWE


**AFDELING A: GEDIGTE**

**Voorgeskrewe gedigte: Beantwoord ENIGE TWEE vrae.**

| VRAAGNOMMER | VRAAG | PUNTE | BLADSY |
|---|---|---|---|
| 1. "Die sagte sprong" | Opstelvraag | 10 | 6 |
| 2. " 'n brief van hulle vakansie" | Kontekstuele vraag | 10 | 7 |
| 3. "Wie's Hy?" | Kontekstuele vraag | 10 | 9 |
| 4. "Nog in my laaste woorde" | Kontekstuele vraag | 10 | 10 |

**EN**

**Ongesiene gedig: Verpligtend**

| | | | |
|---|---|---|---|
| 5. "Die geel kanarie" | Kontekstuele vraag | 10 | 11 |

**AFDELING B: ROMAN**

**Beantwoord EEN vraag.***

| | | | |
|---|---|---|---|
| 6. *Die kwart-voor-sewe-lelie* | Opstelvraag | 25 | 12 |
| 7. *Die kwart-voor-sewe-lelie* | Kontekstuele vraag | 25 | 12 |
| 8. *Manaka Plek van die Horings* | Opstelvraag | 25 | 15 |
| 9. *Manaka Plek van die Horings* | Kontekstuele vraag | 25 | 15 |
| 10. *Vatmaar* | Opstelvraag | 25 | 17 |
| 11. *Vatmaar* | Kontekstuele vraag | 25 | 17 |
| 12. *Onderwêreld* | Opstelvraag | 25 | 19 |
| 13. *Onderwêreld* | Kontekstuele vraag | 25 | 19 |

**AFDELING C: DRAMA**

**Beantwoord EEN vraag.***

| | | | |
|---|---|---|---|
| 14. *Krismis van Map Jacobs* | Opstelvraag | 25 | 22 |
| 15. *Krismis van Map Jacobs* | Kontekstuele vraag | 25 | 22 |
| 16. *Mis* | Opstelvraag | 25 | 25 |
| 17. *Mis* | Kontekstuele vraag | 25 | 25 |


***LET WEL:** Beantwoord EEN OPSTELVRAAG en EEN KONTEKSTUELE VRAAG in AFDELING B en AFDELING C onderskeidelik.

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



**KONTROLELYS**

Gebruik die kontrolelys hieronder om te kontroleer of jy die korrekte getal vrae beantwoord het.

| AFDELING | VRAAGNOMMER | GETAL VRAE BEANTWOORD | MERK (✓) |
|---|---|---|---|
| A: Gedigte (Voorgeskrewe gedigte) | 1–4 | 2 | |
| A: Gedigte (Ongesiene gedig) | 5 | 1 | |
| B: Roman (Opstel of kontekstueel) | 6–13 | 1 | |
| C: Drama (Opstel of kontekstueel) | 14–17 | 1 | |
| **LET WEL:** Beantwoord EEN OPSTELVRAAG en EEN KONTEKSTUELE VRAAG in AFDELING B en AFDELING C onderskeidelik. | | | |

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



**AFDELING A: GEDIGTE**

**VOORGESKREWE GEDIGTE**

Beantwoord ENIGE TWEE vrae.

**VRAAG 1: OPSTELVRAAG**

Lees die gedig hieronder en beantwoord dan die vraag wat volg.

**Die sagte sprong – Sheila Cussons**

Dit kom wanneer dit nie verwag
word nie: 'n aanraking van die verstand
lig soos 'n veer, vlugtig maar presies
en jy dink as sy ligtheid so is, so potent
dat die aandag nog lank daarna
die indruk behou, hoe moet sy vasvat wees?
: Dit kom wanneer dit nie verwag
word nie: iets wat die bewussyn tot
in die lewe tref, iets soos 'n sagte sprong –
vreugde, verbasing, vreugde, herkenning:
hoe moet u vasvat wees?

[Bron: *Die sagte sprong*, 1979]

Die spreker verwoord die subtiele progressie in sy/haar belewing van die goddelike aanraking.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 250 tot 300 woorde. **[10]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



## VRAAG 2: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord dan die vrae wat volg.

**'n brief van hulle vakansie – Breyten Breytenbach**

*vir oubaas:*

Noudat ek uitgeswel van lyf is kan ek treur
oor die eelte van my vader, die lugoë van my ma,
die skamel offerandes van hulle gebede as hulle my
op die knieë van hul Gij Here God lê;

noudat ek agter 'n baard kou kan ek huil
as hulle snags my naam fluister met die ruite
donker knippende oë in die wind, oor die visolie
vir my griep, die ingelegde perskes (albertas) op die rak

In sy sestigste jaar swem my pa in Stilbaai se see
en stap myle ver oor die sand met sy reguit bene
in 'n kortbroek en speel krieket op die duine
en eet alikruikels in die Sea View-losieshuis

want hys 'n bokser dokter boer
'n kaptein en 'n held 'n indoena tussen grysaards –
En as die reën soos 'n gesluierde bruid oor die see kom
word die lieflinghond (Trixie) lam;

drie dae veg die veearts en buig dan die knie
en hulle dra die lyk terug na Kafferskuilsrivier
die plaas van hulle jong liefde en plant die saad
'n soenoffer in die diep grond se skoot

want nou is hulle minnaars
stil bome in die najaar met die wind
strelende drome in die takke
onder komete leeftye lang wêrelde

My ooms sterf soos kapok in die son
hartaanval beroerte kanker en tering
en my pa word stiller en meer verskriklik
van dop tot dop

Hier waar die harde winters en nat somers
my lyf ongenaakbaar skil, treur ek oor
die soet hart van my moeder
my pa se stil en bitter krag

[Bron: *die ysterkoei moet sweet,* 1964]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



2.1 Met watter woord in die titel distansieer die spreker hom/haar van die vakansiegangers? Waarvan distansieer die spreker hom/haar volgens versreël 3 en 4 óók? (2)

2.2 Op watter wyse ondersteun die afwesigheid van leestekens in versreëls 9 tot 12 die inhoud van die versreëls? (1)

2.3 Herlees versreël 13 en 14 asook versreëls 22 tot 24.

Wat bereik die spreker met die opstapeling van benaminge vir die pa in versreël 13 en 14? In watter TWEE opsigte kontrasteer dié benaminge met die inhoud van versreëls 22 tot 24? (3)

2.4 In versreël 1 verwys die spreker na sy/haar volwassenheid. Waarop dui die inhoud van versreël 29 en 30? (1)

2.5 Watter retoriese middel gebruik die spreker in versreël 1 en 30 om 'n weemoedige stemming te verkry? Dink jy dié weemoedige stemming pas by die tema van verganklikheid in die gedig? Motiveer jou antwoord. (2)

2.6 Is dit vir jou as leser oortuigend dat die gedig nie van 'n vaste rymskema gebruik maak nie? Gee 'n rede vir jou antwoord. (1)
**[10]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



## VRAAG 3: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord dan die vrae wat volg.

**Wie's Hy? – Adam Small**

1 Die poet,
2 wie's hy?
3 Djulle het so baie bek oorie poet,
4 ma wié's hy?
5 Is hy rêrag soes djulle dink
6 die ou moerie pen ennie ink
7 wat in sy study sit en poems dink?

8 Nai,
9 djulle's mistaken,
10 nie hy nie
11 ma djúlle is die poets,
12 djulle wat innie straat in loep
13 ennie gladde bek verkoep
14 ma die dinge sien
15 en soema net daa God tien hulle roep!

[Bron: *Sê Sjibbolet*, 1963]

3.1 Watter retoriese middel gebruik die spreker in versreël 2 om die vraag in die titel uit te hef? (1)

3.2 Benoem die klankeffek/halfrym waarmee die spreker die beeld in versreël 3 beklemtoon. (1)

3.3 Dink jy die enjambement in versreël 5 en 6 is gepas? Motiveer jou antwoord met TWEE redes. (2)

3.4 Gee in jou eie woorde TWEE wanopvattings weer wat mense volgens versreëls 1 tot 7 oor digters het. (2)

3.5 Wat bereik die spreker met die inhoud van versreël 8 en 9? (1)

3.6 Wat is die boodskap van die gedig? Noem TWEE wyses waarop die boodskap van die gedig in versreëls 11 tot 15 uitgehef word. (3)
**[10]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



## VRAAG 4: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord dan die vrae wat volg.

**Nog in my laaste woorde – NP van Wyk Louw**

Nog in my laaste woorde sal jy wees,
nog in die laaste skeemring van my dink
en weet, as ek alleen in die bitter vrees
van sterwe lê, en al die mindre sink
in my deur vaal vergetelheid: veel haat,
veel liefde wat kon waag om min te vra,
ure wat rus geken 't, of blote daad,
en nie die teken van jou onrus dra,
o jy wat vlam was: skoon en sterk en blind
vir smart; wat alles tot jou beeltnis brand;
wat áls kon eis en nooit volkome vind
versadiging! Dán weet ek het jou hand
my jeug se oopgelate kring voltooi:
mooi is die lewe en die dood is mooi.

[Bron: *Die halwe kring*, 1937]

4.1 Met watter woord in die titel dui die spreker aan dat hy/sy voortdurend aan die geliefde/skoonheid dink? (1)

4.2 Skryf die normale woordorde van versreël 1 neer. Wat is die funksie van die omgekeerde woordorde in dié reël? (2)

4.3 Hoekom maak die spreker in "skeemring", "mindre" en "geken 't" (versreël 2, 4 en 7) van die weglating van 'n letter gebruik? (1)

4.4 Gee 'n rede vir die gebruik van die herhalende "en" in versreël 9. (1)

4.5 Benoem die eindrym in versreëls 1 tot 4. Gee 'n rede vir die veranderde eindrym in versreël 13 en 14. (2)

4.6 Dink jy die paradoks in versreël 14 is gemotiveerd? Gee TWEE redes, binne konteks van die gedig, vir jou antwoord. Watter retoriese middel hef die spreker se insig uit? (3)

**[10]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



## ONGESIENE GEDIG (VERPLIGTEND)

## VRAAG 5: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord dan die vrae wat volg.

**Die geel kanarie – Donald W Riekert**

1 Die geel kanarie swerm
2 saam tussen die veldmossies
3 en leer eet die bitter
4 wag-'n-bietjie-bessie
5 en saans in die lang
6 soetgras vertel hy van
7 'n sifdakkie en wipstokkie
8 waar hy leer praat het
9 soos die mens voor 'n
10 kleur-deursig-kassie
11 met prentjies van die veld

[Bron: *Heuning uit die swarthaak*, 1986]

5.1 Haal 'n woord uit die titel aan wat aandui dat die spreker van 'n spesifieke kanarie praat. (1)

5.2 Benoem die klankeffek/halfrym in versreël 3 en gee die funksie van dié klankeffek/halfrym in hiérdie reël. (2)

5.3 Benoem die beeldspraak wat in versreëls 6 tot 8 voorkom. (1)

5.4 Dink jy die gebruik van verkleinwoorde in versreël 7 is effektief? Motiveer jou antwoord met TWEE redes. Met watter woord in versreël 11 bereik die spreker dieselfde effek? (3)

5.5 Watter TWEE beskuldigings teen die mensdom kom in versreëls 7 tot 11 voor? (2)

5.6 Hoekom eindig die gedig nie met 'n punt/leesteken nie? (1)
**[10]**

**TOTAAL AFDELING A: 30**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



## AFDELING B: ROMAN

Beantwoord in hierdie afdeling SLEGS EEN vraag oor die roman wat jy bestudeer het.

***DIE KWART-VOOR-SEWE-LELIE* – Eleanor Baker**

Beantwoord ÓF VRAAG 6 (opstelvraag) ÓF VRAAG 7 (kontekstuele vraag).

### VRAAG 6: *DIE KWART-VOOR-SEWE-LELIE* – OPSTELVRAAG

In dié roman ontwikkel Iris se karakter as gevolg van bepaalde omstandighede in haar lewe.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde. **[25]**

### VRAAG 7: *DIE KWART-VOOR-SEWE-LELIE* – KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

**TEKS A**

"Daar het jy dit dan. 'n Naam vol ryke assosiasies."
Ek het rondgevat na iets om te drink en my glas sodawater opgetel om as skans te gebruik. "Hoe weet jy dit?"
"Nageslaan," het hy vlot geantwoord.
"Hoekom?"
"Jy's nie die eerste Iris wat ek ontmoet nie."
Ek moes op my lip byt om nie by te voeg: en jy ook nie die eerste Peter nie.
"Mag ek maar hier by jou sit?" het hy gevra.
Ek het om my rondgekyk. Behalwe vir die stoel waarop ek gesit het, was daar net 'n klein lamptafeltjie wat nie stewig genoeg gelyk het nie. "Waar?" het ek gevra.
"In my woonstel?"
Ek het my glas neergesit. "Waar is jou woonstel?"
"So 'n ent met die gang af."
"In hierdie gebou?"
Hy het geknik.
"Wat van jou vriendin?"
Hy het gegrinnik. "Watter een?" Hy het sy kop geskud asof hy die ligsinnigheid van hom wou afskud. "Ek het alleen gekom. Wat van jou?"
"Ook."
"Waarvoor wag ons?" het hy gevra en my aan die hand regop getrek. Ek is saam met hom na sy woonstel.

Voor ek die aand uit is, het Johanna by my in die kamer kom staan en gekyk hoe ek my hare borsel.
"Jy sal iets moet doen met darie hare," het sy krities gesê. Haar eie hare was in rooi en blou krullers omdat sy amptelik van diens af was.
"Wat makeer my hare?" het ek gevra.
"Dis pap."
"Net omdat jou eie hare krullerig is," het ek gesê.

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



7.1 Noem DRIE assosiasies wat Iris aan haar naam heg. (3)

7.2 Waarom pas die manier waarop Iris en Peter ontmoet by Iris se karakter? (1)

7.3 Gee DRIE ooreenkomste tussen die fiktiewe en die werklike Peter. Dink jy Peter beïnvloed Iris se siening oor fantasiekarakters? Motiveer jou antwoord. (4)

7.4 Hoekom veroorsaak Peter se tweede posstuk uit Amerika vir Iris innerlike konflik? (1)

7.5 Teen watter Suid-Afrikaanse politieke tydperk speel die roman af? (1)

7.6 Iris se gesin is anders.

Bewys dié stelling met DRIE voorbeelde van die gesinslede se andersheid. (3)

**EN**

**TEKS B**

Daarna het hy al die ligte behalwe een floue afgeskakel en my 'n goeie nagrus toegewens. Ek het in die dof verligte kamer rondgekyk en die Engel op een van die leë beddens sien lê, blykbaar ook moeg ná die lang dag en die vorige nag.

"Ek weet nie waarvan jy moeg is nie," het ek gesê. "As beskermengel het jy gefaal."

"Sy't nie regtig gif gedrink nie," het hy gesê. 5

"Dank jou die duiwel," het ek bitsig geantwoord.

Hy het sy vlerk gepynig oor sy gesig gevou. "Asseblief."

"Jammer." Ek was 'n rukkie stil, maar het tog gevoel dat hy aangespreek moes word. "As jy my dan nie fisiek kan beskerm nie, behoort jy in 'n raadgewende hoedanigheid op te tree." 10

"Soos?" het hy gevra en sy vlerk weer laat sak.

"Ek is 'n jong vrou in 'n wêreld vol konflikte en ek voel jy behoort dit vir my op te klaar. Jy moet my vrae kan beantwoord."

"Watse vrae?"

"Wat moet ek byvoorbeeld doen omtrent Peter en Frederik?" 15

"Wat wil jy met hulle doen?"

"Ek weet nie."

"Jy's nie lief vir Frederik nie."

Ek het gesug. "Ek weet. Dis oor Peter wat ek wonder. Ken ek hom goed genoeg om tot 'n besluit te kom?" 20

"Het hy jou gevra?" het hy my vraag slim teruggekaats.

"Soort van. As ek nou 'n karakter in een van my stories was, het ek iets dramaties gedoen soos sy kind verwag. Dit sou alles tot 'n punt dryf."

7.7 Hoekom bevind Iris haar in hierdie ruimte? (1)

7.8 Na watter TWEE insidente verwys Iris in die onderstreepte sin in reël 4? Verdien die Engel, na jou mening, hierdie woorde? Motiveer jou antwoord. (3)

7.9 Dink jy die Engel dra tot karakterontwikkeling by Iris by? Gee DRIE redes vir jou antwoord. (3)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



7.10 Herlees reël 13.

Waar het Iris besef dat sy haar eie vrae moet beantwoord? (1)

7.11 Waarom pas die ek-verteller se weergawe van Iris se gedagtes in reël 19 en 20 by haar karakter? Hoe beïnvloed die ek-verteller die leser se siening van Iris te oordeel aan reël 22 en 23? (2)

7.12 Herlees reël 1 van TEKS A asook reël 12 en 13 van TEKS B.

In watter mate sluit Iris se vroeëre verwagting ten opsigte van haar naam by die tema van die roman aan? Wat is Peter se siening oor Iris se naam? (2)
**[25]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



***MANAKA PLEK VAN DIE HORINGS* – Pieter Pieterse**

Beantwoord ÓF VRAAG 8 (opstelvraag) ÓF VRAAG 9 (kontekstuele vraag).

**VRAAG 8: *MANAKA PLEK VAN DIE HORINGS* – OPSTELVRAAG**

In die roman ontwikkel Baas se karakter as gevolg van konflik.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde. **[25]**

**VRAAG 9: *MANAKA PLEK VAN DIE HORINGS* – KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

**TEKS C**

"Dankie vir die hoender." Baas bly sit. "En dankie dat my honde kos gekry het toe ek in die hospitaal was."

Ouma Essie sak terug. Sy staar verby die man wat wit is, asof sy hom nie sien nie. "Daar is niks om voor dankie te sê nie. Jy het hier van Manaka af met die voet Mubuyu toe geloop om vir Tibelelo pille te gee toe sy siek was. Om 'n hoender te bring en om iemand se honde kos te gee, betaal nie vir 'n kleinkind wat uit die dood uit teruggebring is nie. Ook nie vir hierdie presentjie wat ek vir jou gebring het nie."

Baas vat die lyfband van fyngevlegte voorslagriempies wat ouma Essie uit haar voorskoot se sak haal en met al twee hande na hom uithou.

"Dit is om jou broek op te hou terwyl jou lyf nog nie sterk genoeg is om dit te doen ná die siekte nie. Dit is my muluti Joseph se lyfband. 'n Sterk man moet 'n sterk lyfband dra. Haal maar af die biesies wat Tibelelo gevleg het, voor dit breek."

Hulle is lank stil. Die lyfband pas. Grace bring die medisynetrommel en plak 'n nuwe pleister oor die wond onder Baas se oog.

"Die man wat Manaka begin het ..." Baas se woorde kom swaar. "Is daar miskien nog iemand wat iets van hom sal weet, of sal onthou wat die ou mense vertel het?"

Ouma Essie kyk stip na Baas, asof sy goed kan sien. Haar kop bewe liggies. "In my jong dae was daar nog Lozi-mense ..."

9.1 Waarmee bewys ouma Essie haar omgee vir Baas net voordat hy finaal besluit om op Manaka te bly? (1)

9.2 Op watter wyse benadeel Baas se optrede in reël 4 en 5 sy eie gesondheid? (1)

9.3 Noem TWEE verskille en TWEE ooreenkomste tussen die "kleinkind" (reël 6) en Baas se lewe. (4)

9.4 In reël 7 gee ouma Essie vir Baas 'n geskenk en later in die roman gee sy vir hom 'n hondjie.

Watter eienskap van ouma Essie blyk uit haar optrede en wat suggereer sy met haar optrede ten opsigte van Baas se toekoms? (2)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



9.5 Herlees ouma Essie se dialoog in die onderstreepte sinne in reël 11 en 12.

9.5.1 Wat is die implikasie van ouma Essie se dialoog vir Baas? (1)

9.5.2 Wat word deur die lyfband simboliseer? Gee TWEE redes waarom Baas later die lyfband vir ouma Essie teruggee. (3)

9.6 Herlees reël 13 en 14.

By watter geleentheid openbaar Baas dieselfde karaktereienskap teenoor 'n kind as wat Grace hier openbaar? Hoe verskil Chisupo se karaktereienskappe soos blyk uit sy optrede in die roman van dié van Grace? (2)

9.7 Dink jy die gebruik van 'n alomteenwoordige verteller in reël 18 kan vir die leser voordele inhou? Motiveer jou antwoord. (1)

**EN**

**TEKS D**

Skielik voel dit vir Baas of sy lyf vol riwwe word, soos die stam van 'n boom met kabeldrade om die pit. Hy onthou dat die plaashonde eers doodgeskiet is voordat sy pa en ma vermoor is. Hy onthou ook sy grond wat hy verloor het en die seisoen waarin hy sy beeste soos wildsbokke moes jag en afmaai. Hy was lief vir sy beeste. Hulle het name gehad wat hy hulle gegee het toe hulle nog kalwertjies was. Dit was 'n seisoen wat vir hom te lank geword het.

Meneer Kebbey groet en klap hande. Hy gaan haal twee wit plastiekstoele uit Grace se hut en sit dit teenoor mekaar tussen die skadupatrone van 'n kremetartboom se takke in die lapa neer. Hy vra hoe dit gaan en klap weer hande. Sy Engels is nie goed nie, maar hulle verstaan mekaar. Baas gaan sit op die stampblok langs die kremetartboom se stam.

"Dit is goed dat ons tyd kry om met mekaar te gesels," sê meneer Kebbey. "Dit is nie 'n goeie ding wat vandag by die khuta gebeur het nie en miskien sal dit nog groot probleme veroorsaak."

Die indoenas is nou al vir 'n lang tyd verdeeld oor meneer Daaimon, die hoofindoena, sê hy. Dit is omdat hy nie demokraties is met die khuta se geldsake nie. Nou is daar van hulle wat ook ontevrede is omdat hy vandag nie respek betoon het aan die Profeet van die Bybel nie. Party van hulle sê sy stoel moet omgekeer word.

9.8 Na watter boom verwys die verteller in reël 1? Is daar enige verband tussen dié boom en Baas se oupagrootjie? Motiveer jou antwoord. (2)

9.9 Noem TWEE voorbeelde van uiterlike konflik op Manaka as gevolg van die gebeure op Sable Ranch (reëls 2 tot 6). Verander dié konfliksituasie met verloop van tyd? Gee 'n rede vir jou antwoord. (3)

9.10 Watter latere optrede van Baas bewys dat hy hom nie deur meneer Kebbey laat beïnvloed nie? Gee EEN rede vir Baas se negatiewe gesindheid teenoor meneer Kebbey. (2)

9.11 Herlees TEKS C reëls 15 tot 19 asook TEKS D reël 17 en 18.

Nadat meneer Daaimon se "stoel" omgekeer is, is die uitlewing van geloof op Manaka verseker.

Stem jy met dié stelling saam? Motiveer jou antwoord met TWEE redes. Wat is die boodskap wat dié gebeure vir jou as leser inhou? (3)

**[25]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



## *VATMAAR* – AHM Scholtz

Beantwoord ÓF VRAAG 10 (opstelvraag) ÓF VRAAG 11 (kontekstuele vraag).

### VRAAG 10: *VATMAAR* – OPSTELVRAAG

In dié roman verander Oom Chai se menswees as gevolg van bepaalde omstandighede.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde. **[25]**

### VRAAG 11: *VATMAAR* – KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

### TEKS E

Ons sal nooit weet of onse Teacher gehuil of weggehardloop het nie, want toe die twaalfuur-fluit blaas wat beteken het dis die einde van die skooldag, het Oom Chai die deur oopgemaak, na ons gekyk en gesê: Gaan huis toe.

Die volgende dag het begin asof niks gebeur het nie. Ons het Saterdae net skool toe gegaan om die Onse Vader op te sê want, het Oom Chai gesê, dis in onse moedertaal: Afrikaans, onse huistaal, die taal van my ma en pa, geskep deur die slawe en arme Vlaamse soldate.

Die oupa het nooit daarvan moeg geword om ons hieraan te herinner nie. Na die Gebed het al ons kinders dan saam die kerk skoongemaak. As Oom Chai tevrede was, het hy net deur toe geloop en dit oopgehou. Dan het ons geweet onse werk is klaar, en uitgestap.

Dan moes ons loop doen wat onse ouers verlang het. Omdat ek die oudste van onse kinders was, het ek en Klein-Neels dieselfde huiswerkies gehad. Ons het elkeen 'n spesiale emmer gehad, die misemmer. Ons moes dit volmaak met koeimis, nat koeimis as dit kon, waarmee onse ma's dan die vloer gesmeer het.

By die skool was onse swartbord 'n tafel wat op sy sy op 'n ander tafel staangemaak is. Dit was nie 'n goeie vervanger vir 'n swartbord nie en op 'n dag toe hy klaar was met al sy besigheid in die Pan, het Oom Chai aan onse swartbord gedink. Hy sê toe vir homself: Vandag gaan ek 'n swartbord iewers afbedel.

11.1 Wie het die skool op Vatmaar begin? (1)

11.2 Teacher Elsa en Oupa Lewies huldig verskillende sieninge oor 'n geskikte huweliksmaat vir Teacher Elsa.

Noem Teacher Elsa én Oupa Lewies se onderskeie sieninge. Noem EEN insident toe Teacher Elsa se optrede teenoor 'n man uiterlike konflik met Oom Chai veroorsaak het. (3)

11.3 Wie is die verteller in hierdie teks? Hoekom word juis hierdie verteller hier gebruik? (2)

11.4 Op watter TWEE maniere verskil die Saterdagskool van die gewone weeklikse skoolgaan? Hoekom is die Saterdagskool vir Oom Chai (in reëls 4 tot 7) belangrik? (3)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



11.5 Herlees reëls 5 tot 9.

Gee TWEE ooreenkomste tussen hierdie kenmerke van Oom Chai en Vatmaar. Gee TWEE ander kenmerke van Oom Chai soos dit uit die roman blyk. (4)

11.6 Gee die sosiomaatskaplike asook die politieke agtergrond waarteen die roman gelees moet word, te oordeel aan reëls 14 tot 17. (2)

11.7 Slaag Oom Chai in sy doel om 'n swartbord vir die skool te bekom? Motiveer jou antwoord. Wat gebruik die kinders in die Vatmaar-skool wanneer hulle self moet skryf? (2)

**TEKS F**

Is dit al? Tant Wonnie het die On His Majesty's Service-koevert na haar uitgehou.
Mevrou Pienaar het die koevert oopgemaak. Ja, dié moet jy bewaar, Yvonne, sê sy toe sy haar naam op die sertifikaat sien. Laat ons sommer dadelik die aansoekvorm invul want ek sien jy is nie van Du Toitspan nie.
Ja, Juffrou, sê tant Wonnie, Vatmaar. 5
Die aanklaer het 'n vorm uit 'n vakkie gehaal en vir domanie se vrou gegee. Sy het dit ingevul. Teken hier, het sy gesê. Tant Wonnie het haar kruisie getrek. Toe het die aanklaer dit geteken en sy stempel as commissioner-of-oaths daarop gesit.
Ken u enigiemand hier in Du Toitspan, Yvonne? vra die domanie se vrou.
Ja, Juffrou, my oudste dogter, Kaaitjie. Sy werk by Mevrou Bosman, maar ek weet nie waar dit is nie. 10
Watter adres sal ons gebruik?
Vatmaar, Juffrou.
Jy het gesê jou eggenoot was 'n sersant in die leër, gesneuwel by Square Hill?
Ja, dit is wat hulle gesê het toe ek die brief met dié bo-aan gekry het. Tant Wonnie het na die O.H.M.S. op die koevert gewys. 15
Kom, Yvonne, sê die domanie se vrou en sy kyk na die muurhorlosie, dit is byna halfvier en ons het nog baie te doen. Ons sal eers 'n paar rokke en skoene op apro kry, soos hulle sê. By haarself het sy gedink sy wil nie op straat verskyn met dié ou vrou uit die bekveld nie. Ek sal haar pastorie toe vat en haar eers skoon kry, het sy besluit. 20

11.8 Watter gebeure gaan hierdie teks vooraf? (1)

11.9 Op watter TWEE maniere bewys mevrou Pienaar haar omgee teenoor Tant Wonnie ten spyte van haar gesindheid in reël 19 en 20? (2)

11.10 Wat gee aanleiding tot die uiterlike konflik tussen Tant Wonnie en Settie September na die afloop van hierdie teks? (1)

11.11 Dink jy die tema van onskuldige lyding in die roman is van toepassing op "die domanie se vrou", Tant Wonnie en Kenneth Kleynhans onderskeidelik? Motiveer telkens jou antwoord. (3)

11.12 Herlees reëls 1 tot 3 van TEKS E asook die onderstreepte sin in reël 7 van TEKS F.

Het die kinders van die Vatmaar-gemeenskap 'n groot voorsprong op Tant Wonnie wat opleiding betref? Motiveer jou antwoord. (1)

**[25]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



***ONDERWÊRELD* – Fanie Viljoen**

Beantwoord ÓF VRAAG 12 (opstelvraag) ÓF VRAAG 13 (kontekstuele vraag).

**VRAAG 12: *ONDERWÊRELD* – OPSTELVRAAG**

In dié roman ontwikkel Greg se karakter as gevolg van konflik.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde. **[25]**

**VRAAG 13: *ONDERWÊRELD* – KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

**TEKS G**

"Meneer hoef nie daaroor te worry nie," glimlag ek my fake smile wat ek hou vir geleenthede soos hierdie wanneer ek met onderwysers te doen kry.

My kamer is, soos die res van die Matrieks s'n, op die boonste verdieping van die koshuis. Heel onder is die graadagts, dan neges, en so aan. My ma maak dadelik die venster oop. Sy het 'n ding omtrent vars lug.

"Sit eerder die aircon aan, Ma," sê ek en beduie na die remote control teen die muur.

Sy maak die venster weer toe en maak soos ek gevra het. Ek hou haar 'n ruk lank in stilte dop terwyl sy die eerste tas opknip. Haar hande bewe.

"En nou?"

Sy kyk op, teen die muur vas. "Jou pa," sê sy sag ná 'n ruk stilte. "Hy is nie regtig so hard nie ... Hy ís lief vir jou. Jy weet dit, nè, Greg?"

"Natuurlik."

Sy draai haar kop na my toe. Die hartseer lê vlak. "Jy sal nie ook, soos John ..."

"Ma, moenie worry nie." Ek trek haar nader en druk haar teen my. "Ek is oukei."

"Dankie. Dankie." Na 'n ruk maak sy haar arms los en vat 'n oomblik lank my hande, kyk daarna. Sy glimlag. "Ietsie ekstra vir jou," sê sy en haal 'n klomp honderdrandnote uit haar handsak.

"Ek kry mos sakgeld."

"Ek weet." Sy haal haar skouers op.

Daarna kom die uitpakkery. My ma wil dit doen. Ek laat haar begaan, trek net die kamerdeur toe dat die ander ouens nie sien nie.

13.1 Wat gee aanleiding tot Greg se antwoord in reël 1? (1)

13.2 Die skoolsekretaresse ervaar ook Greg se valsheid. Bewys hierdie stelling. (1)

13.3 Hoekom probeer Greg se ma hom oortuig van sy pa se liefde? Watter vrees in haar probeer sy hier besweer? (2)

13.4 Herlees reël 10 en 11.

Wat ís sy pa se ander kant? (1)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



13.5 Watter DRIE omstandighede in Greg se ouerhuis maak hom ontvanklik vir Eckardt se invloed? (3)

13.6 Herlees reël 16 en 17.

Dui met TWEE voorbeelde aan dat geld die gesin "gemaak" het, en noem ook TWEE voorbeelde om te bewys dat geld die gesin "gebreek" het. (4)

13.7 Is dit vir jou aanvaarbaar dat Greg se ma sy uitpakkery behartig? Motiveer jou antwoord met TWEE redes. (2)

**EN**

**TEKS H**

Die preek het venynig in my ore weerklink. Ek het kort-kort geknik. Dis soos my pa dit sou wou hê. Maar eintlik wou ek net daar uitkom. Weg van die verstikkende atmosfeer wat in daardie kantoor hang.

Die eerste periode het begin, maar ek loop eers badkamer toe om my gesig te was. Ek gooi my tas neer voor die badkamerdeur, terwyl ek hard sluk om my emosies in toom te hou. 'n Handvol water spat oor my gesig. Nog een. 'n Ruk lank staar ek na my nat gesig in die spieël. Pappa se skouperd.

Ek leun vooroor oor die wasbak. Wat nou?

Terug buitentoe. Ek mik na my tas se band. 'n Stukkie papier vang my oog, ingedruk onder die handvatsel. Ek kyk vinnig rond. Wie het dit daar gesit? Die gang is leeg. Ek vou die papier stadig oop.

*Moenie dat hy so met jou mors nie.*

Die meeste van my boeke is uit my tas gegooi. Hulle lê in 'n deurmekaar hoop op my bed. Ek druk my laptop in my tas. Die netwerkkabel ook. Met die tas oor my skouer stap ek terug skool toe. *Moenie dat hy so met jou mors nie.* Wie dit ook al is, hy is reg. Ek gaan vir Dok terugkry. Ek gaan uitvind wat hy gedoen het. En ek weet net waar om te begin.

Die hoofgebou is voor my. Dis waarheen Eckardt my gevat het die aand toe ons vir die terreinbestuurder gelieg het oor die skooltaak. Dis waar die netwerkkamer is.

13.8 Waarom bevind Greg hom hier saam met Dok Pienaar in sy kantoor? (1)

13.9 Watter soort verteller kom in TEKS H voor en waarom is dié verteller hier funksioneel? (2)

13.10 Herlees die onderstreepte sin in reël 7.

Waarom veroorsaak dié beeld nie vreugde by Greg nie? Is Greg teen die einde van die roman steeds sy pa se "skouperd"? Motiveer jou antwoord. (2)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



13.11 By 'n vorige geleentheid het Eckardt, net soos iemand in reël 12 en 15, vir Greg aangehits.

Gee TWEE redes waarom hy Greg aanhits. Voer Greg sy belofte in die onderstreepte sin in reël 16 uit? Motiveer jou antwoord. (3)

13.12 Reëls 4 tot 7 van TEKS H bewys dat Greg nie "oukei" is, soos hy in TEKS G (reël 14) aandui nie.

Dink jy Greg is aan die einde van die roman "oukei"? Bewys jou antwoord met DRIE redes. (3)
**[25]**

**TOTAAL AFDELING B: 25**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



## AFDELING C: DRAMA

Beantwoord in hierdie afdeling SLEGS EEN vraag oor die drama wat jy bestudeer het.

### *KRISMIS VAN MAP JACOBS* – Adam Small

Beantwoord ÓF VRAAG 14 (opstelvraag) ÓF VRAAG 15 (kontekstuele vraag).

### VRAAG 14: *KRISMIS VAN MAP JACOBS* – OPSTELVRAAG

Johnnie/Map se omstandighede het 'n invloed op sy keuses.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde. **[25]**

### VRAAG 15: *KRISMIS VAN MAP JACOBS* – KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

**TEKS I**

| | | |
|---|---|---|
| CAVERNELIS: | ... Maar die ekstra loodwerk is so duur. En ons woon nie in 'n koophuis nie, maar in 'n huurhuis, en die munisipaliteit laat jou nie sommer toe om enigiets in die huis te doen nie, jy moet eers hulle verlof kry, vir ekstra werk, of enigiets. | |
| LA GUMA: | You don't tell me, mister Cavernelis! ... en dan's al die bloody vorms nog in duplicate oek! Of even triplicate ... Die bureaucratic swine! *Cavernelis is ook nie dom wat die politiek betref nie. En hy slaag op dié manier om La Guma van die touspringery te laat vergeet.* | 5 |
| CAVERNELIS: | Yes, it's terrible, mister La Guma ... | |
| LA GUMA: | Terrible! You're right! 'Is bloody terrible! *(Beklemtoon "bloody")* Die vylgoed, kyk wat maak hulle moet mý, kyk wat maak hulle moet jóú, moet al onse families ... *(Beduie met sy arms uitgestrek na die woonstelle.)* You call this living? Kyk die huise wat hulle vir ons gebou het! Yt Claremont en yt Woodstock yt ge-bulldoze ... tóé, Coloureds, ýt, ýt – gaan bly dáárso, daarso annerkant. Over there! Never mind the match-box houses, die sement-strippies wat pass vir strate, never mind die busfares ennie trainfares wat julle moet betaal om te travel werk toe. Never mind lat julle nie amenities en facilities in die township het nie! Dáái's group areas legislation, mister Cavernelis. Group areas, ha! More like prisons, big bloody prisons. | 10<br>15<br>20 |
| CAVERNELIS: | Nou kan jy sien, mister La Guma, dis hoekom ek en Maudie en Blanchie hierso wil weg. Dis hoekom ek en my gesin hierso uit wil kom ... | |
| LA GUMA: | Hierso ytkom? You must be joking, mister Cavernelis! Or maybe you're lucky, maybe. | 25 |

15.1 Wat doen Cavernelis én Blanchie om hulle inkomste aan te vul? (2)

15.2 Noem EEN sosiomaatskaplike én EEN sosiopolitieke omstandigheid wat tot Cavernelis se woorde in reëls 1 tot 4 aanleiding gee. Wat is die dramatiese doelwit van dié dialoog? (3)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



15.3 Gee die verskil tussen La Guma en Cavernelis se strewe om uit die township te kom. Hoekom is hiérdie strewe van La Guma en van Cavernelis onderskeidelik ironies? (3)

15.4 Herlees die toneelaanwysings/neweteks in reël 10 asook reël 12 en 13.

Wat is die funksie van die toneelaanwysings onderskeidelik? (2)

15.5 Dink jy La Guma se bitterheid in reël 13 en 14 in TEKS I is gemotiveerd? Gee 'n rede vir jou antwoord. (1)

15.6 Gee die tema van die drama na aanleiding van La Guma se dialoog in reëls 19 tot 20. Op watter DRIE maniere geld dié tema vir Map Jacobs? (4)

**EN**

**TEKS J**

| | | |
|---|---|---|
| CYRIL: | Smaak jy vir speel? | |
| TOMMY: | Nei, man, anner keer ... | |
| CYRIL: | Maar ek het dan gedink sy gaat oversea ... | |
| TOMMY: | Ek oek ... Anyway ... Maar 'is seker nie onse biesagheit nie ... | |
| CYRIL: | *(lag):* 'Is soes jy sê, ou Tommy ... So ... hulle siet mekaar weer, Blanchie, en Map Jacobs die bastard! | 5 |
| | *Die lig verander. Doof uit.* | |
| | *Doof in: Blanchie en Map. Blanchie totaal verward en huilend. Op 'n afstand van mekaar.* | |
| BLANCHIE: | *(bewend):* Dis ... Johnnie ... dis Daddy! Daddy! Jy ... kom ... help. Dis Daddy!! Daddy!! Daddy!! *(Sy skreeu.)* | 10 |
| MAP: | *(staar):* Blanchie ... | |
| BLANCHIE: | Johnnie! Dis Daddy!! | |
| MAP: | *(probeer haar kalmeer):* Hê, Blanchie ... Lyster nou eers ... Blanchie ... | 15 |
| BLANCHIE: | *(snik, praat dan):* Daddy! ... Johnnie ... hy word nooit so nie, hy's nog ... nooit ... nog ... so ... Johnnie ... gekyk nie ... Toe loop hy net ... weg ... net ... loop hy net ... | |
| | *Map sit sy arm om haar, maar asof dit 'n elektriese skok is, ruk sy haar weg.* | 20 |
| BLANCHIE: | Nee! | |
| MAP: | Okay ... Okay ... | |
| BLANCHIE: | *(van haar wysie af):* Nie okay nie ... Shuddup!! Dis Daddy!! | |
| MAP: | *(skreeu nou):* Blanchie! Sal jy stilbly! *(Hy gryp haar vas.)* | |
| BLANCHIE: | Dis Daddy! *(Sy worstel in Map se greep.)* Los my! | 25 |
| MAP: | *(hard met haar):* Sal jy ... sal jy stilbly! ... *(Dan sagter.)* Blanchie ... Blanchie ... *(Sy verslap in sy arms.)* Blanchie ... | |
| BLANCHIE: | Johnnie ... | |
| MAP: | Daar's ... niks wat ons kan doen nie ... Blanchie ... Dit ... moet nou ... so gebeur ... | 30 |
| BLANCHIE: | Daddy ... Ek weet ... ek ... *(Dan skielik, hard.)* Johnnie ... wat het ... met ons gebeur ... Wat ... Ek ... is so ... sleg ... | |
| MAP: | *(sit sy hand op haar mond):* Nee! ... Jy's ... goed ... | |
| BLANCHIE: | Jy lieg ... Jy ... lieg, Johnnie ... lieg, lieg, lieg!!! | |

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



15.7 Na watter teleurstelling vir Blanchie ten opsigte van haar loopbaan verwys reël 3? (1)

15.8 Dink jy Cyril ervaar, volgens reël 5 en 6, innerlike konflik oor Blanchie? Gee 'n rede vir jou antwoord. (1)

15.9 Op watter TWEE wyses verseker die dramaturg dat spanning in dié teks toeneem? Is die skerp styging van spanning in hiérdie teks belangrik? Gee 'n rede vir jou antwoord. (3)

15.10 Volgens die inhoud van reël 33 is Cyril in reël 6 verkeerd oor Map.

Gee 'n rede vir Cyril se woordkeuse in reël 6 én skryf die rede vir Map se verandering teen die einde van die drama neer. (2)

15.11 Wat gee aanleiding tot Blanchie se reaksie in reël 34? (1)

15.12 Herlees reëls 21 tot 25 van TEKS I asook reëls 16 tot 18 van TEKS J.

Slaag Cavernelis daarin om sy drome (reël 21 tot 23 van TEKS I) vir sy gesin te realiseer? Motiveer jou antwoord met TWEE redes. (2)
**[25]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



***MIS* – Reza de Wet**

Beantwoord ÓF VRAAG 16 (opstelvraag) ÓF VRAAG 17 (kontekstuele vraag).

**VRAAG 16: *MIS* – OPSTELVRAAG**

Meisie se omstandighede het 'n bepalende invloed op haar vryheid.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde. **[25]**

**VRAAG 17: *MIS* – KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord dan die vrae wat volg.

**TEKS K**

| | | |
|---|---|---|
| KONSTABEL: | En wat is dit? Jou regte naam? | |
| MEISIE: | *(baie skaam)* Margareta. | |
| KONSTABEL: | *(innig)* Jy't 'n mooi naam, Margareta. | |
| MEISIE: | *(hou hom onderlangs dop. Na 'n stilte)* Ek het nog 'n naam. | |
| KONSTABEL: | Wat is dit? | 5 |
| MEISIE: | Johanna*. (Lag skaam. Staan op en beweeg na die venster terwyl sy sing-praat)* Margareta, Johanna, Margareta, Johanna, Margareta, Johanna. *(Laggie. Trek die gordyne effens opsy en loer deur.)* | |
| KONSTABEL: | Waar is u nou, Juffrou? | |
| MEISIE: | *(besig om te loer. Opgewonde)* Hier, by die venster. Ek kyk na die groot tent en al die liggies! | 10 |
| KONSTABEL: | Die sirkus. | |
| MEISIE: | Ja. *(Draai na die KONSTABEL. Skielik vreesbevange)* Moet tog nie vir my ma sê nie, asseblief. | |
| KONSTABEL: | Ek sal nie. | 15 |
| MEISIE: | Belowe. Belowe eers. | |
| KONSTABEL: | Ek belowe. | |
| MEISIE: | *(duidelik verlig)* En ek sal nie weer kyk nie. Regtig nie. | |
| KONSTABEL: | Ek gee nie om nie. Ek hou ook van die sirkus. | |
| MEISIE: | *(opgewonde)* Het u dit al gesien? *(Skielik skaam)* Ek ... is jammer. | 20 |
| KONSTABEL: | *(lag)* Nee. Maar ek sou wat wou gee. En jy ... Margareta? Het jy? | |
| MEISIE: | Ja. *(Bang)* Maar ek mag nie daarvan praat nie. | |
| KONSTABEL: | *(sag)* Maar jy het dit gesien? | |
| MEISIE: | *(sag en vinnig)* Ja. | |
| KONSTABEL: | Vertel vir my. | 25 |
| MEISIE: | Nee! Ek mag nie daaroor praat nie. Ek mag nie daaraan dink nie. Om te dink, is om te doen. | |
| KONSTABEL: | *(byna verleidelik)* Maar jy kan tog vir my sê. Net een keer. Ek is 'n vreemdeling. En blind. | |
| MEISIE: | *(onseker)* Ek weet nie ... | 30 |
| KONSTABEL: | *(fluister)* Niemand sal ooit weet nie. | |
| MEISIE: | Nou goed, ek sal vir u vertel en dan sal ek daarvan vergeet. *(Knyp haar oë styf toe)* Vir altyd en vir ewig. *(Stilte.)* | |

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



17.1 Noem TWEE sosiomaatskaplike omstandighede wat Meisie se lewe kenmerk. (2)

17.2 Gee 'n rede vir Meisie se dialoog in reël 4. (1)

17.3 Wat wil Konstabel in reël 3 en 5 met sy gesprek bereik? Slaag hy in sy doel, te oordeel aan reëls 6 tot 8? Motiveer jou antwoord met TWEE redes. (3)

17.4 In reël 9 kom dramatiese ironie voor. Motiveer dié stelling. (1)

17.5 Is Meisie se reaksie in reël 13 gemotiveerd? Gee TWEE redes vir jou antwoord. (2)

17.6 Herlees reëls 26 tot 28.

In watter opsig sluit dié woorde by die tema van die drama aan? Wat dóén Miem wat bewys dat dié woorde nié vir haar ook geld nie? (2)

17.7 Gee 'n karaktereienskap van Konstabel soos hy dit in reël 28 en 29 openbaar. (1)

17.8 Op watter TWEE wyses demonstreer Meisie in reël 22 én 32 haar subtiele verset teen haar ma se houvas op haar? Gee 'n ander voorbeeld uit die drama wat haar verset openbaar. (3)

**EN**

**TEKS L**

GERTIE: Die dorp word goed beskerm. *(Kyk skaam na die KONSTABEL)* Ek is seker daar sal dié keer niks gebeur nie.

MIEM: Ek weet nie, Gertie. Ek ... het so 'n aardige gevoel. Maar wag, ek wil nie spoke opjaag nie. Kom ons gaan slaap. Nou goed, Konstabel, ek hoop ons sien u gou weer. *(Draai albei lampe se pitte af)* Ek draai maar die lampe se pitte af, Konstabel. Alles kos geld en vir u is dit om't ewe, nie waar nie?

KONSTABEL: Dit is so, Mevrou.

MIEM: Goeienag, Konstabel.

KONSTABEL: Goeienag, Mevrou. Goeienag, Juffrou.

GERTIE: Goeienag, Konstabel.

*GERTIE EN MIEM verdwyn deur die gangdeur. Die verhoog is nou byna in donker gehul. Die KONSTABEL sit doodstil. 'n Deur klap toe. Die KONSTABEL sit nog vir 'n paar oomblikke stil, dan voel-voel hy onder die stoel na sy sak. Hy kry die sak en sit dit voor hom op die tafel neer. Dan kyk hy vinnig om in die gangdeur se rigting. Hy maak die sak oop, steek sy boarm in en voel-voel op die bodem rond. Met 'n vinnige beweging bring hy 'n blink, rooi appel te voorskyn. Hy neem 'n hap uit die appel, sit terug en kou. Na 'n rukkie kyk hy na die agterdeur. Hy sit die appel neer, staan op en beweeg stadig, maar sonder sy stok na die deur. Hy maak die agterdeur oop. Hy gaan staan met sy rug na die gehoor en luister na die musiek. Sy gesig is teen die gaasdeur en sy een hand bokant sy kop teen die kosyn. Vir oomblikke staan hy so. Dan draai hy stadig om.*

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric



17.9 Gee die presiese datum van "dié keer" in reël 2. (1)

17.10 Hoekom ignoreer Miem haar voorgevoel in reël 3 en 4? Hoe sluit hiérdie optrede by die titel van die drama aan? (2)

17.11 Dink jy Miem se handeling in reël 5 en 6 dra by tot spanning? Motiveer jou antwoord met TWEE redes én motiveer of spanning in hierdie teks binne die struktuur van die drama belangrik is. (3)

17.12 Herlees reël 21 van Teks K en die onderstreepte sin (reëls 21 tot 22) van TEKS L.

Hoe ondersteun Konstabel se woorde in reël 21 van TEKS K én sy handeling in TEKS L (onderstreepte reël 21 en 22) sy planne met Meisie? Gee TWEE redes waarom Konstabel juis vir Meisie as teiken vir sy planne uitgesoek het. (4)
**[25]**

**TOTAAL AFDELING C: 25**
**GROOTTOTAAL: 80**

*Kopiereg voorbehou*